

τὸ εὐκολώτερον συναλλάττεσθαι μετὰ τῶν ἐξ Ἀνατολῆς ξένων.

Ἀπὸ πολλοῦ ἤδη οἱ Βενετοὶ εἶχον προχωρήσει πέραν τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ εἶχον συνάψει σχέσεις μετὰ τῶν παρὰ τὸν Δῶν οἰκούντων λαῶν, ὅπου εἶχον ἐγκαθιδρύσει καὶ ἴδια ἐμπορεῖα. Αἱ ἐπιτυχεῖς αὐταὶ ἐπιχειρήσεις ἐκίνησαν τὴν προσοχὴν τῶν καὶ ἐπὶ τῆς παναρχαίας ἐμπορικῆς λεωφόρου πρὸς τὴν Ταρταρῖαν καὶ τὴν κεντρικὴν Ἀσίαν, ὅπου ἤμαζον ἀκόμη αἱ ἐμπορικαὶ πόλεις Βουχάρα, Βάλκιν καὶ ἡ Σαμαρκάνδη. Διὰ τῆς ὁδοῦ ταύτης ἤρχισεν ἤδη ἡ Βενετία νὰ πορίζηται τὰ Ἰνδικὰ ἐμπορεύματα, ἀνταλλάσσουσα αὐτὰ πρὸς τὰ ἰδικὰ τῆς καὶ τὰ γερμανικά. Ἐκ Τουρκεστάνης μεταφέροντο τὰ Ἰνδικὰ προϊόντα διὰ τῆς Κασπίας θαλάσσης εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Βόλγα μέχρι τῆς θέσεως ἐκείνης, ὅπου ὁ ποταμὸς οὗτος μᾶλλον προσεγγίζει εἰς τὸν Δῶν καὶ ἐντεῦθεν διὰ ξηρᾶς μετακομίζοντο εἰς τὸν ποταμὸν τοῦτον. Ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ οἱ Βενετοὶ ἀπέκτησαν ἐπικινδύνους ἀντιζήλους τοὺς Γενουησίους, οἵτινες συμφωνήσαντες πρὸς τοὺς Βυζαντινοὺς ἐξεδίωξαν αὐτοὺς καὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς Μαύρης θαλάσσης. Μέχρι τοῦ 14^{ου} αἰῶνος ἡ Γένουα ἐκυριάρχει τῆς ἀγορᾶς ἐν τε τῇ Κριμαίᾳ καὶ τῇ Κωνσταντινουπόλει.

Εἰς τοὺς ἐκ Βυζαντίου διωχθέντας Βενετοὺς ἀφ' ἑτέρου μεγάλας ὑπέσχετο ἀφελείας ἡ κατ' ἐκεῖνο τοῦ χρόνου συμβᾶσα προέλασις τῶν Μογγόλων μέχρι Περσίας, Ἀρμενίας, Συρίας καὶ Βαγδάτης. Ἡ πόλις Ταυρίς, ὅπου ἐνεκαθιδρύθη εἰς χάνης τῶν Μογγόλων ἀπέκτησεν ἀπὸ τοῦ 13^{ου} αἰῶνος μεγάλης ἐμπορικῆς σημασίας καὶ ἡ ἀκμὴ τῆς ἀνεμίμησεν ὀλίγον τὴν ἀνθηρότητα τοῦ ἐν Ἰσπανίᾳ ἀραβικοῦ πολιτισμοῦ. Ἐξ αὐτῆς ἡ ὁδὸς ἔφερε πρὸς τὴν Βαγδάτην καὶ τὸν περσικὸν κόλπον, ὅποθεν ἐφέροντο τὰ Ἰνδικὰ ἐμπορεύματα διὰ ξηρᾶς πρὸς τὴν Ἰσσοὺν καὶ τὴν γωνίαν ἐκείνην τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἧς ἐπεκράτει ἡ ἐγγύς κειμένη νῆσος Κύπρος. Διὰ τῆς ὁδοῦ ταύτης οἱ Βενετοὶ συνεκινῶνουν πρὸς τὰς ἀγορὰς τῆς Ἰνδικῆς καὶ τῆς κεντρικῆς Ἀσίας χωρὶς νὰ παραβαίνωσι τὸ ἐκκλησιαστικὸν διάταγμα, ὅπερ ἐπέξετεινετο μόνον εἰς τὸ ἐμπόριον μετὰ τῆς Αἰγύπτου καὶ τῶν ἄλλων ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν κατελιμμένων χωρῶν τῆς Ἀσίας.

Ἡ Κωνσταντινούπολις ἐξηκολούθει ὁσημέραι νὰ παρακμάζει καὶ νὰ ὀπισθοδρομῇ. Ἐκτὸς τῶν ζημιῶν, αἷς ὑφίστατο ἐκ τῶν ἀδιαλείπτων πρὸς τοὺς ἐξωθεν ἐχθρούς πολέμων, ἡ κυβερνήσις ἐπραττε πᾶν ὅ,τι ἠδύνατο νὰ παραλύσῃ καὶ ν' ἀπονεκρώσῃ τὴν γεωπονίαν, τὴν βιομηχανίαν, τὸ ἐμπόριον καὶ τὰς ναυτικὰς δυνάμεις τοῦ τόπου. Τὸ προσοδοφόρον

διαμετακομιστικὸν ἐμπόριον, ἐξ οὗ ἐπλούτου οἱ Ἕλληνες, ἀφῆρπασαν ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν αἰ Ἰταλικῶν δημοκρατίων, αἵτινες καὶ πρὸς αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς Σλάβους τῆς Ῥωσίας συνεκινῶνουν ἐμπορικῶς ἄνευ τῆς μεσολαβήσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Οἱ Γερμανοὶ καὶ οἱ Αὐστριακοὶ ἐπίσης ἤρχισαν κατ' εὐθείαν νὰ συγκοινωνῶσι πρὸς τοὺς Ῥώσους, ἰδρύσαντες ἐπὶ τούτῳ πρακτορεῖα ἐν Κιέβῳ. Διὰ τὰς ἀπωλείας ταύτας ἡ Κωνσταντινούπολις δὲν ἠδύνατο ν' ἀποζημιωθῇ διὰ μόνης τῆς τοποθεσίας τῆς. Κατὰ τὸ διάστημα τῶν αἰῶνων οἱ κάτοικοί τῆς τόσον εἶχον ἐθισθῆ εἰς τὴν πίστιν, ὅτι ἡ πόλις τῶν ἐκέκτητο ἀπαραμίλλον ἐλκτικὴν δύναμιν, ὥστε τὸ διὰ πολλῶν κινδύνων καὶ προσκομμάτων διεξαγόμενον ἄμεσον ἐμπόριον ἐγκατέλιπον εἰς τοὺς ἐπιχειρηματικοὺς καὶ δραστηρίους Ἰταλοὺς, αὐτοὶ δὲ περιορίσθησαν εἰς τὸ ἀναπαυτικὸν μὲν καὶ προσοδοφόρον, ἀλλὰ νεκρὸν καὶ ἄγονον μεσιτικὸν ἔργον, ἀπώλεσαν πᾶσαν πρωτοβουλίαν καὶ ἐν τῇ νωχελείᾳ καὶ ὀκνηρίᾳ τῶν δὲν ἐσκέπτοντο, ὅτι καὶ τὸ ἐμπόριον δύναται νὰ τραπῇ πρὸς ἄλλην διεύθυνσιν.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Σταυροφοριῶν πάντες οἱ εὐρωπαϊκοὶ λαοὶ συνεκινῶνουν κατ' εὐθείαν πρὸς ἀλλήλους, ἡ τοῦλάχιστον δὲν κατέφευγον εἰς τὴν μεσολαβήσιν τῶν ἐλληνικῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει οἴκων. Οἱ Γερμανοὶ προσήρχοντο διὰ τῶν Ἄλπεων πρὸς τοὺς Ἰταλοὺς καὶ αἱ ὀλλανδικαὶ πόλεις ἐμεσολάβουν εἰς τὴν ἐπικοινωνίαν τῶν ἀνσεατικῶν πόλεων πρὸς τοὺς ἐμπορικοὺς λιμένας τῆς Ἰβηρικῆς χερσονήσου. Ἡ Κωνσταντινούπολις τέλειον κατέπεσεν ἀπὸ τῆς παλαιᾶς αὐτῆς περιωπῆς καὶ κυρίως μόνον ἡ φιλοπονία καὶ ἡ δεξιότης τῶν χειρωνακτῶν τῆς ἔσωζεν ἐν μέρει τὴν ἀρχαίαν τῆς φήμην, ἕως οὗ καὶ ταύτην ἀπώλεσε διὰ τῆς ἀλώσεως.

Διὰ τῆς προελάσεως τῶν ἐξ Ἀσίας κατακτητῶν, καὶ πρὶν ἢ ἀκόμη περιέλθῃ ἡ πρωτεύουσα τῶν ἐλλήνων αυτοκρατόρων εἰς χεῖρας τῶν, εἶχον διακοπῇ αἱ ἐμπορικαὶ σχέσεις μετὰ τὴν Εὐρώπην καὶ Ἀνατολῆς. Αἱ παλαιαὶ ὁδοί, γέφυραι, αἱ πόλεις καὶ τὰ πρακτορεῖα ἤρχισαν νὰ ἐρημῶνται καὶ νὰ φθίνωσι, οἱ ἔμποροι διέκοψαν τὰς πρὸς ἀλλήλους σχέσεις, βαθμηδὸν δὲ καὶ αὐτὰ τὰ ἱπποτικά τάγματα, τὰ ὅποια ἦσαν ὅπως δῆποτε εἰς θέσιν νὰ υπερασπίσωσι τὸ ὑπ' αὐτῶν ἐξασκούμενον ἐμπόριον, ἠναγκάσθησαν νὰ ἐγκαταλίπωσι τὰ ὄρη τῆς ἐν Συρίᾳ, Κύπρῳ καὶ Ῥόδῳ· ἐν τέλει δὲ οἱ Τούρκοι ἐκράτουν οὐ μόνον τῶν διὰ ξηρᾶς ὁδῶν πρὸς τὰς Ἰνδίας καὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀλλ' ἀνέπτυξαν καὶ μεγάλην ναυτικὴν δύναμιν, δι' ἧς τὸ ἐν τῇ Μεσογείῳ καὶ τῇ Μαύρῃ θαλάσσει ἐμπόριον ἐν μέρει μὲν παρηνώχλου, ἐν μέρει δὲ καὶ καθίστων ἐντελῶς ἀδύνατον.

(ἔπεται συνέχεια.)

ΟΙ ΔΥΟ ΦΙΛΟΙ.

(συνέχεια.)

— Σεβαστὴ κυρία, ἠκούσθη αἴφνης μία βραγχὴ καὶ ὑπόκωφος φωνή.

Ἔφωσα τὰ βλέμματα.

Ἡ μορφή τοῦ Βαβουρίνου ἦτο ἐρυθρὰ καὶ μέλαινα ἐν ταύτῳ. Ἰπὸ τὰς συνεσταλμένας ὄφρυς ἔβλεπε δύο μικροὺς διαπεραστικούς ὀφθαλμοὺς νὰ ἐκπέμπωσι φλόγας . . . Καμμία ἀμφιβολία· αὐτὸς ἦτο, ὁ Βαβουρίνος δηλαδὴ εἶχεν ἐκφέρει τὰς λέξεις „Σεβαστὴ Κυρία!“

Καὶ ἡ μάμμη ὕψωσεν ἐπίσης τὰ βλέμματα καὶ ἔστρεψε τὰς διόπτρας τῆς ἀπὸ τοῦ Ἱερειοῦ πρὸς τὸν Βαβουρίνον.

— Ποῖος ὀμιλεῖ ἐκεῖ; ἠρώτησε βραδέως μὲ ὑπόρρινον φωνήν.

Ὁ Βαβουρίνος ἐπροχώρησεν ὀλίγα βήματα.

— Σεβαστὴ κυρία, ἤρχισε λέγων . . . ἐγὼ εἶμαι . . . ἐνόμιζα . . . λαμβάνω τὴν τόλμην νὰ σᾶς ὑποδείξω, ὅτι . . . εἶνε ἀνωφελές, νὰ φέρεσθε . . . τοιοῦτοτρόπως ὅπως . . . εὐδοκεῖτε νὰ φέρεσθε.

— Πραγματικῶς! ἀπῆντησεν ἐκθαμβὸς ἡ μάμμη χωρὶς ν' ἀποδέσῃ τὰς διόπτρας τῆς.

— Ἐχω τὴν τιμὴν . . . ἐξηκολούθησεν ὁ Βαβουρίνος

ἐκάστην λέξιν τονίζων, ἂν καὶ μετὰ προφανοῦς κόπου . . . λαμβάνω τὸ θάρρος νὰ ὁμιλήσω ὑπὲρ τοῦ νέου ἐκείνου, ὁ ὁποῖος πρόκειται νὰ σταλῇ εἰς τὴν Σιβηρίαν . . . χωρὶς κἀνὲν νὰ ἔχῃ προσωπικὸν σφάλμα. Τοιαῦται διαταγαί, τολμῶ νὰ παρατηρήσω, δυσἀρέσκειαν μόνον δύνανται νὰ προκαλέσωσι καὶ νὰ ἔχωσιν — ὁ μὴ γένοιτο — ἄλλας κακὰς συνεπειάς καὶ δὲν εἶνε ἄλλο, τῇ ἀληθείᾳ, παρὰ κατὰ-χρησις τῆς δυνάμεως, τὴν ὁποίαν ἔχουσιν οἱ γαιοκτῆμονες.

— Ποῦ ἐσπούδασες ἐσύ; ἠρώτησεν ἡ μάμμη μετὰ μικρὰν σιγὴν ἐναποθέτουσα τὴν διόπτραν τῆς.

Ὁ Βαβουρίνος ἐταράχθη, καὶ

— Πῶς ὠρίσατε; ἐψιθύρισε.

— Σ' ἐρωτῶ ποῦ ἔχεις σπουδάσει . . . Σ' ἀκούω νὰ μεταχειρίζεσαι τόσον ἐκλεκτὰς φράσεις.

— Ἐγὼ . . ἡ ἀνατροφή μου . . ἤρχισεν ὁ Βαβουρίνος.

Ἡ μάμμη ἔσεισε τοὺς ὤμους μετὰ περιφρονήσεως.

— Αἱ διατάξεις μου λοιπόν, εἶπε διακόπτουσα αὐτόν, δὲν τυγχάνουν τῆς ἰδικῆς σου ἐπιδοκιμασίας! Αὐτὸ μοὶ εἶνε ἐντελῶς ἀδιάφορον. Τοὺς κατωτέρους μοὶ ἐγὼ μόνον θέλω νὰ διατάσσω καὶ δι' αὐτούς εἰς κἀνένα ἄνθρωπον δὲν ἔχω νὰ δώσω λόγον. Πρὸς τούτοις δὲ δὲν εἶμαι συνειδησμένη νὰ μὲ κρίνουν ἐπὶ παρουσίᾳ μου καὶ ν' ἀναμιγνύονται εἰς τὰς ὑποθέσεις μου. Χυδαίους πεπαιδευμένους φιλανθρωπὸς ἐγὼ δὲν χρειάζομαι. Θέλω νὰ ἔχω ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ζεύρουν νὰ μὲ ὑπακούουν μόνον. Ἐτοση ἦσαν ὅλα, πρὶν ἢ ἔλθῃς σὺ ἐδῶ, καὶ ἔτοση θὰ μείνουν καὶ εἰς τὸ μέλλον. Δὲν μοὶ ἀρέσκεις πλέον — σὲ ἀπολύω! . . . Νικόλα! εἶπε στρεφομένη πρὸς τὸν ἐπιστάτην· κάμε τὸ λογαριασμὸ αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Πρέπει νὰ φύγῃ σήμερον πρὸ τῆς μεσημβρίας. Ἐνόησες; Πρὸς ἐξὲς νὰ μὴ κινήσῃς τὴν ὀργὴν μου! Καὶ τὸν ἄλλον ἐπίσης . . τὸν τρελλὸν ἐκεῖνον παράσιτον νὰ τοῦ δώσης συγχρόνως τὰ παπούτσια ἔστ' ἔχει! . . . Καὶ τί περιμένει ἀκόμη ὁ Ἰερεμίας; προσέθηκε στρεφομένη αὖθις πρὸς τὸ παράθυρον. Τὸν ἐπεθεώρησα ἤδη . . Ἐμπρός!

Καὶ συγχρόνως ἐκίνησε τὸ μανθῆλίον τῆς πρὸς τὸ παράθυρον, ὡσεὶ διὰ ν' ἀποδιώξῃ ὀχληρὰν μυϊαν. Κατόπιν ἐκάθησεν ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου καὶ στρέφουσα πρὸς ἡμᾶς τὸ πρόσωπον εἶπε μὲ τόνον μεμψίμοιρον.

— Τώρα λοιπόν, ἄνθρωποι, πᾶτε ὅλοι ἔξω.

Καὶ ἀπεσύρθημεν ἅπαντες . . ἐκτὸς τοῦ ἐν ὑπηρεσίᾳ Κοζάκου, πρὸς ὃν οἱ λόγοι τῆς μάμμης καμμίαν δὲν εἶχαν σῆσιν, ἐπειδὴ αὐτὸς δὲν ἀνῆκε μεταξὺ τῶν „ἀνθρώπων“.

* * *

Ἡ διαταγὴ τῆς μάμμης ἐξετελέσθη κατὰ γράμμα. Περὶ τὴν μεσημβρίαν ἐγκατέλιπον τὸ κτῆμα ὁ Βαβουρίνος καὶ ὁ φίλος μου Πουνῖνος. Δὲν θὰ ἐπιχειρήσω νὰ περιγράψω τὴν ὀδύνην μου, τὴν εἰλικρινῆ μου καὶ ἀληθῶς παιδαριώδη ἀπελπισίαν. Ἦτο τόσον ὑπερβολικὴ, ὥστε κατέπνιξε καὶ τὸ αἶσθημα τοῦ θαυμασμοῦ, ὅπερ προὐκάλεσεν ἐν ἐμοὶ ἡ τολμηρὰ διαγωγή τοῦ δημοκράτου Βαβουρίνου.

Μετὰ τὴν πρὸς τὴν μάμμη μου διαφωνίαν εἶχε μεταβῆ ἀμέσως εἰς τὸ δωμάτιόν του καὶ ἤρχισε νὰ περιτυλίσῃ τὰ πράγματά του. Ἐμὲ οὐδὲ κἀν μιᾶς λέξεως, ἢ ἐνὸς βλέμματος ἄξιον μ' ἐθεώρησε, καίτοι διαρκῶς περιεφερόμην γύρω του, ἢ μᾶλλον γύρω τοῦ Πουνῖνου. Οὗτος δὲ πλέον δὲν ἤξευρε τί νὰ κάμῃ. Καὶ αὐτὸς δὲν ἔλεγε τι πρὸς ἐμέ, ἀλλὰ τοῦλάχιστον μὲ παρετήρει ἀκαταπαύστως καὶ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του ἐφαίνοντο δάκρυα . . πάντοτε τὰ ἴδια δάκρυα,

τὰ ὁποῖα οὔτε ἐξηραίνοντο οὔτε ἐχύνοντό ποτε. Τὸν „εὐεργέτην“ του δὲν ἐτόλμα νὰ ἐπιπλήξῃ, διότι ὁ Παντολέων δὲν ἦτο δυνατόν νὰ κάμῃ σφάλμα, ἢ σθάνετο ὅμως μεγάλην θλίψιν καὶ μελαγχολίαν.

Πρὸς ἀποχαιρετισμὸν ἐπεχειρήσαμεν ν' ἀναγνώσωμέν τι ἐκ τῆς „Ρωσιᾶδος“, καὶ πρὸς τοῦτο ἐκλείσθημεν εἰς τὴν γρυτοδόχην, — διότι νὸ ὑπάγωμεν εἰς τὸν κῆπον, οὔτε κἀν τὸ ἐσκέφθημεν. Ἄλλ' εἰς τὸν πρῶτον στίχον διεκόπημεν καὶ οἱ δύο καὶ ἐγὼ ἤρχισα νὰ οἰμῶζω ὡς μουσχάριον — παρ' ὅλα μοὶ τὰ δώδεκα ἔτη καὶ τὴν ἀξίωσιν τοῦ νὰ θεωρῶμαι ὡς ἠλικιωμένος ἄνθρωπος.

Τέλος ἀφ' οὗ ἐπέβησαν τῆς ἀμάξης, μὲ παρετήρησε καὶ ὁ Βαβουρίνος, ὅστις ἀποβάλλων ὀλίγον τὸ ἀπότομον ἴθός του μοὶ εἶπε:

— Ἄς σᾶς χρησιμεύσῃ τοῦτο ὡς μάθημα, νέε μου. Μὴ λησμονῆτε τὸ σημερινὸν συμβάν καὶ ἔστε, ὅταν μεγαλώσητε, πρόθυμος νὰ ἐπανορθώσητε τοιαύτας ἀδικίας. Ἐχετε ἀγαθὴν καρδίαν καὶ χαρακτήρα, μὴ διαφθαρέντα ἀκόμη . . . Νὰ ἦσθε φρόνιμος . . . καὶ τὰ πράγματα ἀδύνατον νὰ μείνωσι τοιαῦτα!

Ἐν μέσῳ τῶν δακρύων, τὰ ὁποῖα ἀφθόνως ἔρρεον ὑπὲρ τὴν βῖνά μου, τὰ χεῖλη μου καὶ τὴν σιαγόνα μου, εἶπον ὀλολύζων ὅτι πάντοτε θὰ ἐνθυμοῦμαι τὴν σημερινὴν ἡμέραν ὅτι ὑπόσχομαι νὰ ἐπανορθώσω τὰ πάντα, τὰ πάντα

Τότε ὅμως ὁ Πουνῖνος, τὸν ὁποῖον πλέον ἡ εἰκοσάκις εἶχον περιπτυχθῆ, — αἱ παρειαί μου ἔκαιον ἐκ τῆς τριβῆς ἐπὶ τοῦ ἀξυρίστου γενείου του καὶ ἡ ἰδιάζουσά του ὀσμή εἶχεν ὅλη μεταδοθῆ καὶ εἰς ἐμὲ — τότε λοιπόν ὁ Πουνῖνος κατελήφθη ὑπὸ αἰφνιδίου ἐνθουσιασμοῦ! Ἀνεπήδησεν ὑψηλά ἐκ τῆς θέσεώς του, ὕψωσεν ἀμφοτέρους τοὺς βραχίονας πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ ἤρχισε μὲ βροντώδη φωνὴν — ποῦ ἔστ' ὁ διάβολο εἶχε τὴν εὐρεὶ κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν! — ν' ἀπαγγέλλῃ τὸν φαλμὸν ἐκεῖνον τοῦ Δαυῖδ, ὁ ὁποῖος εἶνε καὶ εἰς τὴν ῥωσικὴν γλῶσσαν μεταφρασμένος:

„Θεὸς ἐκδικήσεων Κύριος, ὁ Θεὸς ἐκδικήσεων ἐπαρησιαῶντο Ἰψύθητι ὁ κρίνων τὴν γῆν, ἀπάδος ἀναπόδοσιν τοῖς ὑπερηφάνοις. Φθέζονται καὶ λαλήσουσιν ἀδικίαν, λαλήσουσι πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν.“

— Κάθησε! τῷ εἶπεν ὁ Βαβουρίνος.

Ὁ Πουνῖνος ἐκάθησεν, ἐξηκολούθησεν ὅμως ν' ἀπαγγέλλῃ:

„ . . . Τὸν λαόν σου, Κύριε, ἐταπεινώσαν, καὶ τὴν κληρονομίαν σου ἐκάκωσαν. Χήραν καὶ ὀρφανὸν ἀπέκτειναν, καὶ προσήλυτον ἐφόβησαν, καὶ εἶπον: οὐκ ὄψεται Κύριος, οὐδὲ συνήσει ὁ Θεὸς τοῦ Ἰακώβ.“

Εἰς τὰς λέξεις „οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν“ ὁ Πουνῖνος εἶχε δεῖξει διὰ τοῦ δακτύλου τὴν οἰκίαν μας, ἥδη δὲ ὠδήσας τὸν πρὸ αὐτοῦ καθήμενον ἀμαξήλαττην ἀνεφώνησε:

„Σύνετε δὴ ἄφρονες ἐν τῷ λαῷ, καὶ μωροί, ποτὲ φροντίσατε!“

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐξῆλθε τῆς οἰκίας μας ὁ Νικόλας τρέχων, καὶ ἐφώνησε πρὸς τὸν ἀμαξήλαττην μὲ ὄλας τὰς δυνάμεις τῶν πνευμόνων του:

— Ἐμπρός! Αἱ σύ, μυιοχάυτη, ἐμπρός! Τί ἀνοίγεις ἔτοση τὸ στόμα σου!

Καὶ ἡ ἀμαξία ἤρχισε νὰ τρέχῃ, μακρόθεν ὅμως ἠκούοντο οἱ λόγοι:

„ . . . Ὁ φυτεύσας τὸ σῦ, οὐχὶ ἀκούει; Ἦ ὁ πλάσας τὸν ὀφθαλμὸν, οὐχὶ κατανοεῖ; Ὁ παιδεύων ἔθνη, οὐχὶ ἐλέγξει; ὁ διδάσκων ἄνθρωπον γνώσιν; Κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς τῶν ἀνθρώπων, ὅτι εἰσὶ μάταιοι. Μακάριος ὁ ἄνθρωπος ὃν ἂν σὺ παιδεύσῃς, Κύριε, καὶ ἐκ τοῦ νόμου σου διδάξῃς αὐτόν“

— Τί μασκαρεύς!! παρατήρησεν ὁ Νικόλας.

— Αὐτὸ προέρχεται ἀπὸ τὴν κακὴ ἀνατροφή, ὑπέλαβεν ὁ ἱεροδιάκονος, ἐμφανισθεὶς κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν ἐπὶ τῆς κλίμακος. Αὐτὸς εἶχεν ἔλθει διὰ νὰ ἐρωτήσῃ ποίαν ὥραν ἤθελεν ἡ μάμμη μου νὰ γίνῃ ὁ Ἐσπερινός.

* * *

— Ὅταν μετὰ τινος ὥρας ἔμαθον, ὅτι ὁ Ἱερεμίας εὕρισκετο ἀκόμη εἰς τὸ χωρίον καὶ ὅτι τὴν ἐπιούσαν ἔμελλε νὰ μεταφερθῇ εἰς τὴν πόλιν, τὸν ἐπεσκέφθην καὶ τῷ ἐνεχείρισα ἑλλείψει χρημάτων μικρὸν δέμα, περιέχον δύο μανδήλια, ἐν ζεύγος παλαιῶν ὑποδημάτων, ἐν μεταχειρισμένον κτέ-

νιον, δοθέν μοι ἄλλοτε ὑπὸ τῆς μάμμης, ἐν παλαιὸν νυκτικὸν ὑποκάμισον καὶ ἐν καινουργὲς μεταξωτὸν μανδήλιον τοῦ λαμποῦ. Ὁ Ἱερεμίας, ἀφ' οὗ πρῶτον τὸν ἐξύπνησα — ἐκοιμάτο εἰς τὴν ἀλὴν πλησίον τῆς ἀμάξης ἐπὶ τινος δεσμίδος ἀχύρων — ἐδέχθη τὸ δῶρόν μου ἀδιαφόρως, χωρὶς νὰ μ' εὐχαριστήσῃ καὶ με ἀμφιβολίαν τινὰ μάλιστα, — ἐξήπλωσε πάλιν τὴν κεφαλὴν του ἐπὶ τοῦ ἀχύρου καὶ ἀπεκοιμήθη ἐκ νέου.

Τὸν ἀφήκα κάπως συνεσταλμένος, διότι ἐφανταζόμην ὅτι ἤθελε χαρῆ καὶ ἐκπλαγῆ διὰ τὴν ἐπίσκεψίν μου καὶ ἤθελε θεωρήσει αὐτὴν ὡς ἐγγύησιν περὶ τῶν γενναίων προδέσεών μου εἰς τὸ μέλλον — καὶ ἀντὶ τούτου . . .

— Με αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους τίποτε δὲν γίνεται . . . δὲν ἔχουν κἀνὲν αἰσθημα, ἐσκεπτόμην ὅτε ἐπέστρεφον οἴκαδε.

Ἡ μάμμη, ἦτις, δὲν ἤξεύρω διὰ τί, καθ' ὅλην τὴν

ἀξιολογημένον δι' ἐμὲ ἡμέραν ἐκείνην εἶχε μὲ ἀφήσει ἡσυχον, μὲ παρατήρησε μεθ' ὑπόπτου βλέμματος, ὅταν τῷ ἐσπέρας μετὰ το δειπνον ἤθελον νὰ τὴν καλονυκτίσω.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΑΛΩΠΕΚΟΣ.

σχαν καὶ ἐκεῖ θα εὔρω διὰ σὲ ἓνα παιδαγωγόν, — διότι, ὡς βλέπω, ἔχεις ἀνάγκην ἀνδρικής χειρός. Πήγαινε!

Καὶ πραγματικῶς μετ' ὀλίγον ἐπεστρέψαμεν εἰς Μόσχαν.

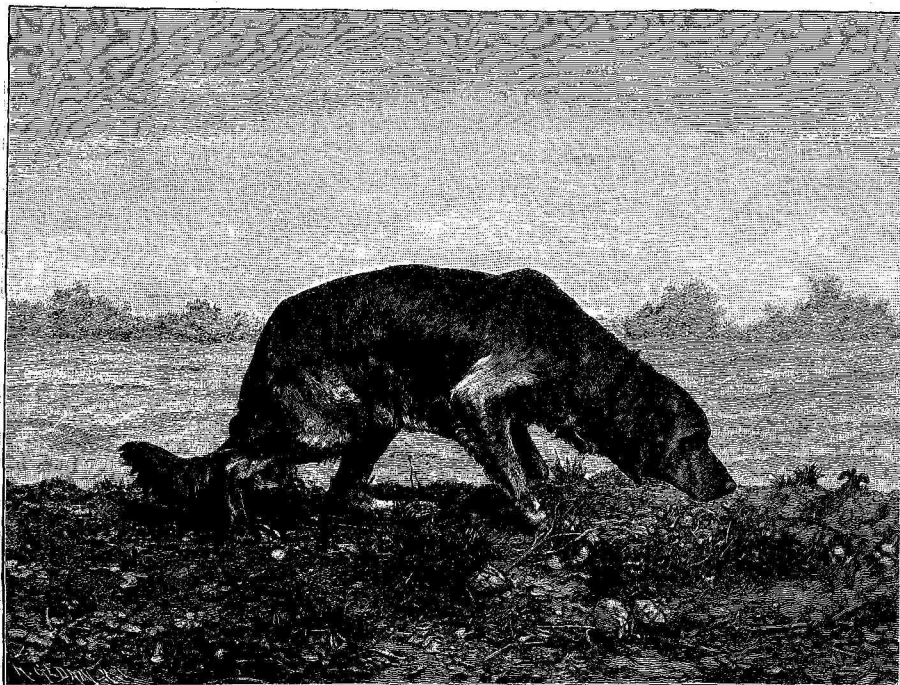
II.

(1837.)

Εἶχον παρέλθει ἑπτὰ ἔτη. Ὅπως καὶ εἰς προηγούμενα ἔτη ἐμένομεν τὸν χειμῶνα καὶ τὸ θέρος ἐν Μόσχᾳ. Ἡμὴν φοιτητῆς καὶ μόλις εἶχον εἰσελθεῖ εἰς τὸ δεύτερον τῆς ἀκαδημαϊκῆς μου φοιτητέως ἔτος. Ἡ βαρεῖα χεῖρ τῆς μάμμης μου, ἥτις κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη πολὺ εἶχε γηράσει πλέον, δὲν κατεπίεζε πλέον τὸν νεανικὸν μου τράχηλον.

Μεταξὺ ὄλων τῶν ἄλλων συμ-

φοιτητῶν μου στενύτατον φίλον εἶχον κάποιον Ταρχῶφ, εὐθυμον καὶ ἀγαθὸν νέον. Αἱ συνήθειαι καὶ αἱ ὁρέξεις μας ἦσαν οἱ αὐταί. Ὁ Ταρχῶφ ἦτο θερμὸς τῆς ποιήσεως λάτρης καὶ ἐνίοτε ἐστιχούργει καὶ ὁ ἴδιος. Ὅσον δ' ἀφορᾷ ἐμὲ ὁ ὑπὸ τοῦ

ΚΥΩΝ ΙΧΝΗΛΑΤΩΝ.

Πουνίνου σπαρείς σπόρος δὲν εἶχε πέσει ἐπὶ ἀγόνου γῆς. Ὅπως ἐπικρατεῖ συνθήεια μεταξύ φιλικῶς συνδεομένων νεανιῶν, ὁ εἶς ἐξ ἡμῶν δὲν εἶχε μυστικά ἀπὸ τοῦ ἐτέρου. Ἐν τούτοις ἀπό τινων ἡμερῶν εἶχον παρατηρήσει παρὰ τῷ Ταρχῶφ κάποιαν εὐαισθησίαν καὶ ταραχὴν . . . Ἐπὶ ὀλοκλήρους ὥρας ἐξηφανίζετο ἐνίοτε . . . χωρὶς ἐγὼ νὰ μάθω, ὅπερ οὐδέποτε πρότερον συνέβαινε, ποῦ εἶχε περιπλανηθῆ! Εἶχον ἤδη συλλάβει τὴν ἀπόφασιν νὰ ζητήσω παρ' αὐτοῦ ἐν ὀνόματι τῆς φιλίας μας μίαν φανεράν ἐξομολόγησιν . . . ἀλλ' ἰδοὺ αὐτὸς πρῶτος ἐσπευσε νὰ μὲ προλάβῃ.

Ἐσπέραν τινὰ ἤμην μετ' αὐτοῦ εἰς τὸ δωμάτιόν του . . .
— Πέτρε, εἶπεν ἐρυθριῶν καὶ ἀτενίζων με ἀσκαρδαμυκτεῖ Πέτρε, πρέπει ἐπὶ τέλους νὰ γνωρίσης τὴν Μοῦσάν μου.
— Τὴν Μοῦσάν σου! Τί ἀλλοιώτικα ποῦ ἐκφράζεσαι . . . ἀπαράλλακτα ὅπως καὶ οἱ κλασικοί! (ὁ ῥωμαντισμὸς εἶχε τότε, ἐν ἔτει 1837, φθάσει εἰς τὸ ὑπατον σημεῖον τῆς θέρμης του). Ὡρὴν τάχα νὰ μὴ τὴν ἐγνωρίζα τώρα ἀπὸ πολλοῦ . . . τὴν Μοῦσάν σου! Ἡ μήπως ἐφαμπρικάρισες πάλιν ἄλλους στίχους;

(ἔπεται συνέχεια.)

1. ΚΛΕΩΝ ΡΑΓΚΑΒΗΣ (ἐν σελ. 129).

2. Η ΑΝΟΙΞΙΣ. Κατὰ τὴν ἐλαιογραφίαν τοῦ Γ. Κράϋ (ἐν σελ. 132—133). Τοῦ διασήμου τούτου καλλιτέχου πολλὰ ἔργα γινώσκουσιν οἱ ἡμέτεροι ἀναγνώσται, πλειστάκις δὲ θὰ ἐνετρήθησαν εἰς τὴν θέαν τῶν εἰκόνων „ἡ Κολυμβητικὴ ἐν Βενετία“, καὶ τῆς „Κύματα θαλάσσης καὶ καρδίας κύματα“, ἃς παρεθέσαμεν ἐν τοῖς τεύχεσι τοῦ παρελθόντος ἔτους. Εἰκόνα τῆς „Ἀνοιξέως“ ἐτέρου ζωγράφου ἐδημοσιεύσαμεν καὶ ἐν τῷ πέμπτῳ τεύχει τοῦ 1886 καὶ ἐπισπᾶσαντες δι' ἐκείνης τον ἐπαινον τῶν ἡμετέρων φίλων, καταχωρίζομεν σήμερον, ἐπὶ τῇ πρώτῃ τοῦ Μαΐου, καὶ τὴν ὁμοίαν τοῦ ἡμετέρου Κράϋ, συνοδεύοντες αὐτὴν διὰ τῶν ἐξῆς χαριστάτων στίχων τοῦ μακαρίτου Ἰωάννου Βηλαρᾶ:

Ἡ γλυκίστη Ἀνοιξί
Μὲ τ' ἀνθία στολισμένη,
Ῥοδοστεφανωμένη
Τῇ γῆ γλυκοτηραίει.

Κι' ἡ γῆ τῇ χλόῃ ἐντύνεται,
Τὰ δάση τῆς Ἰσκιόνου,
Τὰ κρῦα χιόνια λιόνου,
Ὁ οὐρανὸς γελάει.

Τὰ λουλουδάκια βάφονται,
Τὰ πλάγια χρωματίζουν,
Κι' ἡδονικαῖς φωτίζουν
Ἡ δροσεραὶς αὐγαίς.

Στ' ἀγκαθερὸ τραντάφυλλο
Γλυκολαλαίει τ' Ἀηδόνι.
Τὸ ξένο Χελιδόνι
Ταιριάζει τῇ φωλιά.

3. ΑΠΟΨΙΣ ΤΗΣ ΝΙΚΑΙΑΣ (ἐν σελ. 137). Ὀλίγος

χρόνος παρήλθεν ἀφ' οὗτοῦ συνέβη ὁ τελευταῖος κατὰ τὰ παράλια τῆς Ἰταλίας σεισμὸς καὶ πάντες ἐνθυμοῦνται ἀκόμη τὰς καταστροφάς, ἃς ἐπέφερον εἰς τὴν θαυμασίως γόνιμον καὶ εὐθαλῆ φύσιν τῆς Λιγουρίας. Ἄλλ' ἡ ἀνάματος δραστηριότης τῶν κατοίκων τοῦ τόπου ἐκείνου, καὶ ἡ προθυμία, μεθ' ἧς καὶ αἱ κυβερνήσεις καὶ ὁ λαὸς τῆς τε Ἰταλίας καὶ Γαλλίας οὐ μόνον ἐσπευσαν νὰ βοηθήσωσι τοὺς παθόντας,

ἀλλὰ καὶ νὰ ἐπαναφέρωσι τὰς βλαβεύσας καὶ ἐρειπωθείσας πόλεις εἰς τὴν προτέραν τῶν ἀνθρωπότητα, παρέχουσιν ἐπαρκῆ ἐγγύησιν, ὅτι ἀρχομένου τοῦ προσεχοῦς χειμῶνος οἱ πλούσιοι, ἀλλοδαποὶ τε καὶ ἐντόπιοι, θὰ συρρεύσωσι πάλιν εἰς τὸν παραδείσον τοῦτον τῶν ἡδονῶν καὶ τῶν ἀπολαύσεων. Ὅτι δὲ εἰς καταρτισμὸν τοῦ παραδείσου τούτου μετ' ἐπιμελείας καὶ στοργῆς συνειργάσθη καὶ ἡ φύσις καὶ ἡ χεὶρ τοῦ ἀνθρώπου, φαίνεται ἐν μέρει ἐκ τῆς εἰκόνης, ἣν σήμερον παραθέτομεν.

4. ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΑΛΩΠΕΚΟΣ. — 5. ΚΥΩΝ ΙΧΝΗΛΑΤΩΝ (ἐν σελ. 140). Πασίγνωστα κατέστησαν τὰ στιγμιαῖα φωτογραφήματα τοῦ Anschütz, περὶ τῆς ἐφευρέσεως τοῦ ὅποιου ἐπανειλημμένως ἐγράψαμεν καὶ ἐν τῷ πρώτῳ καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ τόμῳ τῆς „Κλειῶς“. Εἰς ὀλίγιστους ὅμως εἶνε γνωστὸς ὁ τρόπος, καθ' ὃν γίνονται, καὶ πόσοι κόποι πρέπει νὰ καταβληθῶσιν, ὅπως ἐπιτύχῃ τοιαύτη τις φωτογραφικὴ εἰκὼν. Διότι ὁ φωτογράφος ἐνταῦθα δὲν ἔχει ἐμπροσθέν του ἀνθρώπου, δυναμένους ἐπὶ τινὰς στιγμὰς νὰ σταθῶσιν ἡσυχαι, ἀλλ' ὑφείλει ὅτε μὲν νὰ προσηλώσῃ ἐπὶ τῆς πλακῶς ἐκτάκτως ταχείας κινήσεις, ἢ ἄλματα ἵππων, κυνῶν καὶ ἄλλων ζῶων, ὅτε δὲ πρέπει νὰ φωτογραφῆσῃ ἀκριβῶς τὴν χαρακτηριστικωτέραν καὶ ἐκφραστικωτέραν στάσιν ἐνὸς οἰουδήποτε ζῴου. Διὰ νὰ γίνωσι δὲ ὅλα ταῦτα, ἀπαιτεῖται ὄχι μόνον τελειότατος φωτογραφικὸς μηχανισμὸς, οὕτως ὥστε ἡ εὐαίσθητος πλάξ νὰ ἐκτεθῆ εἰς τὸ φῶς μόνον ἐπὶ ἐν ἐλάχιστον πολλοστημόριον τοῦ δευτερολέπτου, ἀλλὰ εἶνε ἀνάγκη ὁ φωτογράφος νὰ ἔχῃ καὶ καλαισθησίαν οὐχὶ τὴν τυχοῦσαν καὶ ἐπιστημονικὴν παιδείουσαν ἱκανήν, ὅπως ἀνεύρῃ τὴν προσφευεστέραν διὰ τὸ φωτογραφηθῆσόμενον κατοικίδιον ἢ ἀρπακτικὸν ζῶον. Προσᾶπαιτεῖται δὲ συγχρόνως καὶ οὐκ ὀλίγη ὑπομονὴ μέχρις οὗτοῦ τὸ ζῶον εὐαρεστηθῆ νὰ δευχθῆ εἰς τὴν ποθομένην στάσιν. Ὅλας ταύτας τὰς ιδιότητας φαίνεται συνενῶν ἐν ἑαυτῷ ὁ ἀνωτέρω μνημονευθεὶς φωτογράφος, εἰς ὃν ὀλίγιστα χιλιοστημόρια ἐνὸς δευτερολέπτου ἤρκεσαν, ἵνα φωτογραφῆσῃ τὴν ἀλώπεκα, εἰς ἣν θέσιν δεικνύει αὐτὴν ἡ ἡμετέρα εἰκὼν, ἥτοι καθ' ἣν ὥραν μετ' ἀνυπομονησίας περιμένει τὴν ἐμφάνισιν τῆς λείας τῆς. Παρομοίαι εἶνε καὶ ἡ φωτογραφικὴ εἰκὼν τοῦ ἰχνηλατοῦντος κυνός, πιστότατα ἀναπαριστῶσα ὅλας τὰς κινήσεις του.